

B27

MUZYKA I SZTUKA

Galeria Sztuki Współczesnej Kramy Dominikańskie
Kraków, ul. Stolarska 8-10

Inspiracje muzyczne w sztukach plastycznych
malarstwie, grafice i rzeźbie

Janina Kraupe
Wojciech Firek
Andrzej Pollo
Bogusław Schäffer

Galeria Sztuki Współczesnej Kramy Dominikańskie
Kraków, ul. Stolarska 8-10

Ideą wystawy jest ukazanie związku między dwoma dziedzinami artystycznego przekazu – integracji muzyki i sztuk plastycznych malarstwa, grafiki, rzeźby. Tendencja do integracji ma swoje źródło w istotnych problemach duchowych naszej współczesności, szczególnie w poczuciu bezładu wartości. Utożsamianie się tych sztuk ma wspólne źródła tkwiące w naszej kulturze, w sposobie przeżywania świata. Rozpatrywanie tego problemu w filozoficzno-estetycznych aspektach sprowadza zagadnienie do ustaleń w zakresie zależności formalnych i ideowych sposobów organizowania przestrzeni muzyczno-wizualnych. Rozważania o sztuce i jej zjawiskach integracyjnych dotyczą zarówno mediów jak i sfery ideowej. Dzieło muzyczne i plastyczne w sferze oddziaływania posiada tę samą przestrzeń fizyczną, symboliczną i matematyczną wyrażoną odpowiednimi mediami. Sugerowany przez dzieło sztuki świat kształtowany i przejmowany przez naszą wyobraźnię zawiera istotę i sens sztuki. Istnieją związki i proporcje harmoniczne w sposobie widzenia świata, analogie między percepcją stosunków przestrzennych i stosunków w obrębie zespołów dźwiękowych, stanowiąc problemy rozważane przez filozofię sztuki. Sfera fizycznego medium, w jakim rozgrywa się dzieło plastyczne i muzyczne mimo działania inspirującego obu sztuk pozostaje niezależna od sfery kojarzeń i przetworzeń wyobraźni. Nie istnieje absolutna synteza. Jedynie wspólna sfera symboliczna, filozoficzna, estetyczna. Świat barw muzycznych i malarskich łączy się na płaszczyźnie ekspresji, symboliki, doznań emocjonalnych. Inspiracje muzyczne w działaniach plastycznych mają rozmaity charakter. Mogą dotyczyć klimatu, nastroju, tematu, analogii formalnych i stylistycznych. W malarstwie Janiny Kraupe pojawiają się sprecyzowane doznania muzyczne w samym procesie twórczym i próba ich graficznego zapisu. Przetworzone malarsko tworzą autonomiczny świat. Inaczej w rzeźbie Wojciecha Firka, który komponując utwory muzyczne przenosi jakby możliwość improwizacji, spontaniczność i ekspresję w formie przestrzenną konstruowaną z drewna i metalu, z zachowaniem prawideł muzycznych. W działaniach artystycznych Andrzeja Pollo muzyka pełni rolę inspirującą w złożonej strukturze ideowej i formalnej. Na zapisach nutowych stosowane są montaż, notowania tekstów poetyckich własnych i obcych, znaki graficzne, kosmiczne, magiczne, komputerowe uzupełniane efektami malarskimi. Zawartość ideowa tych obrazów, wątki treściowe i nastrój muzyki pozostają spójne, mimo złożonej struktury znaczeń rozwijanej przy pomocy różnych mediów. Bogactwo formalne i głębia podłoża intelektualnego stwarzają różnorodne możliwości ich interpretacji. Muzyka kreuje w nich tajemny świat marzeń i nastrojów zamknięty zespołem znaków i notacji. Bogusław Schaffer jako kompozytor wyrażający swoje marzenia w różnorodnych formach muzycznych poszukuje w uprawianiu grafiki możliwości przenoszenia się w inne sfery odczuć i doznań. Grafika jest dla niego jeszcze jedną formą kreacji świata własnego, wolnego. Stwarza możliwość nowych rozwiązań formalnych, stanowiąc niejednokrotnie równocześnie zapis muzyczny.

Prezentowane cztery różnorodne stylistyki ukazują różne sfery muzyczno-plastyczne. Istota tej inspiracji tkwi w wartości nowo powstałych dzieł, w ich własnej sile ekspresji, mediach, nastroju.

ALDONA SOŁTYSÓWNA
maj 1983

B27 s.1

BOGUSŁAW SCHÄFFER
os. Kolorowe 4
Kraków - Nowa Huta

Bogusław Schäffer, ur. 6.6.1929 r. we Lwowie. Komponuje od 17 roku życia. Studiował w Krakowie — kompozycję pod kierunkiem Artura Malawskiego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej, muzykologię u Zdzisława Jachimeckiego na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest drem nauk humanistycznych autorem wielu książek na temat nowej muzyki, m.in. *Introduction to Composition* (1976). Od 1959 poświęca się głównie kompozycji, którą też wykłada w Akademii Muzycznej w Krakowie (od 1963). Należy do Grupy Krakowskiej. W 1971 otrzymał nagrodę Ministra Kultury i Sztuki. W latach 1969–1983 odbyło się 30 koncertów kompozytorskich B. Schäffera (m.in. w Oslo, Zagrzebiu, Amsterdamie, Princeton, Sziraz, Meksyku, Salzburgu, w Berlinie Zachodnim i Middelburgu).

Ważniejsze kompozycje (od 1975): *Harmonie i kontrapunkty*, dwie uwertury: *Uwertura Warszawska* 1975, *Romuald Traugutt* 1976, *Missa elektronica* na chór chłopięcy i taśmę 1975, *Spinoziana* dla zespołu wykonawców 1977, *Model X* na fortepian 1977, *Gravesono* na orkiestrę dętych i perkusyjnych 1977, *Self-expression* na wielonczelę solo 1978, *Blues III* na 2 fortepiany 1978, *Vaniniana* dla zespołu wykonawców 1978, *Kesukaan* na 13 instrumentów smyczkowych 1978, *Heideggeriana* dla zespołu wykonawców 1979, *Jan-gwa* na kontrabas i orkiestrę 1979, *Maah* na orkiestrę i taśmę 1979, *Kantata: Muzyka elektroniczna* 1979, *Monolog* na klarnet basowy 1980, dwa utwory na fortepian, *syn-lab*, *środkie elektroniczne* i taśmę czterościeżkową *Berlin I* i *Berlin II* 1980, *Kongruencje* na wibrafon i fortepian 1980, *Oktet* na instrumenty dęte i kontrabas 1980, *Autogenic Composition* na sopran, flet, wiolonczelę, fortepian i czterech aktorów 1980, *Essentials* na troje skrzypiec 1981, *Euphony* na głos i kontrabas dla kontrabasistki-mezzosopranu 1981, *Duodrama* na saksofon altowy i perkusję 1981, *Five introductions and An Epilogue* na małą orkiestrę kameralną 1981, *Sonata breve* na organy i perkusję 1982.

Dlaczego uprawiam grafikę

Jestem kompozytorem. Komponuję bardzo dużo, komponuję w najróżniejszych gatunkach od symfonii aż po muzykę elektroniczną, od utworów jazzowych (te również komponuję!) aż po utwory dla aktorów (co już jest moim prywatnym pomysłem, o ile wiem: żaden z kompozytorów nie pisze dzieł przeznaczonych do wykonywania przez aktorów). Ostatnio piszę też sztuki teatralne, które są wystawiane. Grafikę uprawiam z różnych powodów. Oto one:

- a) lubię malarstwo i rzeźbę;
- b) lubię (niekiedy) malować;
- c) w plastyce mogę wyrazić to, czego w muzyce czy literaturze wyrazić by się nie dało;
- d) uprawianie grafiki przenosi mnie w inne sfery odczuwania życia, świata, jego form i jego tajemnic;
- e) jak w kompozycji czy sztukach teatralnych mogę kreować świat, którego jeszcze nie było.

Nie mam ambicji artystycznych niższej sorty, nie uganiałbym się za sukcesem, bo nie ma za czym, nie chciałbym być modnym grafikiem.

Wystawiałem bardzo nieśmiało — we Wiedniu, w Kolonii i w Nowym Jorku. Nawet nie wiem, z jakim skutkiem artystycznym. Podobnie całe lata nie interesowałem się prawykonaniami i wykonaniami moich utworów na świecie. Ale kiedyś zauważyłem, że postępowałem głupio i błęd naprawiłem: teraz interesuje mnie, gdzie i jak grają moją muzykę, czasem dopilnowuję, by czynione to było porządnie. Ale o mojej grafice — niewiele wiem, wiem tylko, że nie mogę dostać ani jednej rzeczy z tych, które kiedyś wykonałem w wielu kopiach. Jestem artystą wolnym i takim chciałbym pozostać, bo właśnie to mi się w tej dyscyplinie podoba najbardziej.

BOGUSŁAW SCHÄFFER

B27 s.4

Wszechstronny twórca. O Bogusławie Schaefferze i jego grafice.

Przedstawiciel skrajnej muzycznej awangardy, zdecydowany przeciwnik tradycji, urodzony destruktor, twórca oryginalny i autor rzeczy bez znaczenia — tak mówią, piszą i myślą w Polsce o Bogusławie Schaefferze. Takie opinie wynikają z domniemań i wiedzy cząstkowej. Nikt nie zna całej twórczości tego kompozytora, o którym w leksykonie Bakera (wyd. 6) więcej napisano niż o Ravelu i Vivaldim. Słynny Slonimsky nazywa Schaeffera twórcą *multidymensionalnym*. Fenomen Schaeffera w skali światowej polega na tym, że nie dał on się poznać we wszystkich zakresach jego twórczości. Jako twórca działa przede wszystkim w zakresie muzyki. Komponuje od 17 roku życia (urodził się w 1920, we Lwowie) w 20 różnych gatunkach. Mieści się w jego twórczości i muzyka elektroniczna i konkretna, *live electronic music* i muzyka komputerowa, solowa muzyka instrumentalna, koncerty instrumentalne, muzyka orkiestrowa i wokalna, muzyka akcji, utwory jazzowe i teatr instrumentalny — słowem wszystko to, do czego w ostatnim półwieczu doszła muzyka. Tworzy też jako jedyny kompozytor utwory dla aktorów, które mają ogromne powodzenie. W roli kompozytora (w katalogu mamy ponad 240 pozycji) dał się poznać jako wielokrotny laureat konkursów kompozytorskich. Schaeffer nie jest lokalną sławą, jego muzykę rzadko słyszy się w Krakowie (gdzie mieszka od 34 lat), często w Warszawie czy w Poznaniu, a jeszcze częściej na koncertach i festiwalach za granicą (lista miejsc, gdzie muzyka Schaeffera była grana wynosi ponad 150 miast, od Amsterdamu i Ann Arbor aż po Zagrzeb).

Schaeffer nie uprawia muzyki według założonych schematów, lecz stara się by każdy utwór rozwiązywał inny problem, by urzeczywistniał nową ideę, stąd jego muzyka jest tak bardzo różnorodna, złożona, wszechstronna i oryginalna.

Muzyka jest w twórczości artystycznej niezaprzeczalnie najistotniejszą i najważniejszą częścią, lecz kompozytor nie ogranicza się do niej. Jako muzykolog (doktor nauk humanistycznych) jest autorem 14 książek, wielu artykułów i esejów. Jest również twórcą trzech sztuk teatralnych (z nich aktualnie wystawiane są w Teatrze Nowym „Mroki”, sztuka o upadku kultury duchowej w naszym stuleciu; w Łodzi, w Poznaniu i teraz w Krakowie szła lub idzie sztuka „Kwartet dla czterech aktorów”). Schaeffer uprawia też grafikę, o czym później. Jest też pedagogiem, organizatorem koncertów i współwykonawcą własnych utworów (gra na klawesynie, na fortepianie, na skrzypcach).

Zainteresowania kompozytora plastyką rozpoczęły się jeszcze w młodości; Schaeffer już w dzieciństwie wykazał wielkie zdolności rysunkowe. Mając kilkanaście lat narysował wielkich rozmiarów panoramę Lwowa z Wysokiego Zamku, w czym technicznie pomógł mu nieco jego starszy brat (uzdolniony wynalazca) sporządzając specjalny rodzaj proporcjonalnej podziałki. Fascynacja rzeźbą i grafiką przypada na ostatnie lata czterdzieste, jednakże nie była ona aż tak silna, by autentyczny muzyk miał się wybrać na studia plastyczne. Z inklinacji plastycznych pozostały mu przyjaźnie z wybitnymi malarzami i rzeźbiarzami. Ma też Schaeffer zadziwiającą orientację w kierunkach i trendach plastyki współczesnej, jego głos liczy się bardzo na różnych spotkaniach Grupy Krakowskiej, której jest członkiem od dawna.

W latach sześćdziesiątych powstaje szereg prac graficznych w różnym stopniu związanych z muzyką: obok grafik, które jednocześnie są utworami muzycznymi (typowy przykład: „Model IV” na fortepian), ważną rolę odgrywają abstrakcyjne obrazy o niezwykłym, delikatnym kolorycie oraz konceptualne grafiki.

Grafiki muzyczne pozbawione są najczęściej interpretacyjnych komentarzy. W tej decyzji tkwi jakaś mądrość. Brak komentarzy odrzuca tych wszystkich wykonawców, którzy nie pojmują istoty muzyki kompozytora. Ci, którym muzyka graficzna Schaeffera coś mówi, ci, którzy już coś o nim wiedzą, jeśli zabierają się do wykonania jego muzyki, robią to bez przymusu, dobrowolnie, a dzięki temu też — atrakcyjnie.

Jako członek „Grupy Krakowskiej” Schaeffer brał udział w kilku wystawach, nigdy jednak nie urządzał wystawy indywidualnej, wymagałoby to bowiem — jak mi powiedział — zbyt wiele czasu, a ten zarezerwowany jest dla kompozycji. Czas swój twórca dzieli na trzy klasy: pierwszą stanowi czas komponowania (albo wczesne godziny poranne, albo kilkanaście dni niemal bez przerwy); drugą — godziny „wolnego czasu”, którego lubi mieć pod dostatkiem, zaś trzecią klasę stanowi niesympatyczny dla kompozytora okres, wypełniony podróżami, koncertami czy zajęciami pedagogicznymi. Na grafikę idealnym czasem jest ten, który w podanym przedziale stanowi drugą klasę.

Przy twórczości graficznej Schaeffer wspaniale odpoczywa, czas przebiega mu wówczas zwyczajnie (spora część grafik wykonał na wczasach). Uprawia je kompozytor właściwie niemal terapeutycznie. Przekładanie wizji muzycznych na graficzne jest dla niego wielką przyjemnością; jest to zajęcie miłe, bezpretensjonalne, a przecież dające też sporo satysfakcji. Okazuje się też, że niekiedy źródła twórczości graficznej trzeba szukać w estetyce. W 1973 Schaeffer mieszkał przez 40 dni w Belgradzie (gdzie pracował w studio muzyki elektronicznej). Mieszkał w małym pokoiku, w którym na ścianie wisiała ohydna makatka z hurysami na planie głównym. By móc na nie nie patrzeć, Schaeffer namalował sporej wielkości obraz i w ten sposób zrobił rzecz, której by się w normalnych warunkach nigdy nie podjął.

Twórczość Schaeffera jawi się na tle współczesnej kultury jako zjawisko odrębne dzięki różnorodności zainteresowań i artystycznych uzdolnień.

JANINA KRAUPE
Al. Krasińskiego 28 m. 15
30-061 Kraków

Urodzona w 1921 r. w Sosnowcu. Studia artystyczne w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Twórczość w zakresie malarstwa sztalugowego i monumentalnego oraz grafiki. Profesor ASP w Krakowie. Od 1948 r. bierze udział w wystawach malarstwa i grafiki w kraju i za granicą. Od 1958 r. jest członkiem „Grupy Krakowskiej”. Liczne podróże po krajach Europy. Stosuje metodę spontanicznego zapisu. Od 1960 r. tworzy cykle prac związanych tematycznie z muzyką i poezją. W latach późniejszych powstają teksty magiczne, pseudoportrety i kabalistyczne sygnatury oraz barwne zapisy nutowe.

fot. Aleksander Nowak

WYSTAWY INDYWIDUALNE:

- 1959 „Desa” Kraków
- 1961 „Pałac Sztuki”, TPSP Kraków
- 1961 „Salon TPSP”, Nowa Huta
- 1962 „Pawilon Miejski”, BWA Bielsko-Biała
- 1964 „Salon TPSP”, Warszawa
- 1966 „Zachęta”, Warszawa
- 1966 „Galeria Krzysztofory”, Kraków
- 1969 Festiwal Muzyki, Łądek-Zdrój i Szczawno-Zdrój
- 1970 „Dom Sztuki”, Rzeszów
- 1973 „Galeria Rytm”, Nowa Huta
- 1975 „Galeria Krzysztofory”, Kraków
- 1977 BWA, Białystok
- 1977 „Galeria Gil”, Kraków
- 1978 BWA, Zielona Góra
- 1980 Biblioteka Centralna, Pałac Sormani, Mediolan
- 1981 „Galeria Krzysztofory”, Kraków
- 1983 BWA Opole

WYSTAWY MIĘDZYNARODOWE:

- 1952 Międzynarodowa Wystawa Sztuki Kobiet, Amsterdam
- 1952 XXVI Biennale, Wenecja
- 1956 VIII Biennale, Sao Paulo
- 1967 VII Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Lublana
- 1966 I Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1968 VI Biennale Grafiki, Tokio
- 1968 II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1969 I Biennale Grafiki, Liège
- 1972 II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Frechen (RFN)
- 1970 III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1972 XIII Międzynarodowy Salon Sztuki, Paris-Sud
- 1972 IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1973 VI Międzynarodowe Biennale Exlibrisu, Malbork
- 1974 Międzynarodowe Biennale Grafiki, Ibiza
- 1974 III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Frechen
- 1974 V Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1974 X Biennale Sztuki, Mentona
- 1974 Intergrafik, Katowice, Poznań
- 1974 Grafika do Dzieł Roberta Schumanna, Zwickau (NRD)
- 1975 Międzynarodowa Wystawa Exlibrisu, Ovar (Portugalia)
- 1976 XYLON 7, Fryburg (Szwajcaria)
- 1976 VI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1976 IV Międzynarodowe Biennale Grafiki, Florencja
- 1976 Międzynarodowa Wystawa Grafiki 76, Bremen, Erlangen
- 1976 Tra linguaggio e immagine, Galeria II Canale, Wenecja
- 1976 Intergrafik, Katowice, Poznań
- 1978 VII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1978 Hommage à Joan Miro, Palma Mallorca
- 1978 Biennale 78, Wenecja
- 1979 Brandalesintesi, Savona, Brandale (Włochy)
- 1978 Międzynarodowe Triennale Rysunku, Wrocław
- 1980 VIII Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1969-1981 VIII-XX Premi Dibuix Joan Miro, Barcelona
- 1981 IX Premio Internazionale di Grafica del Pomero RHO Milano

Udział w licznych wystawach sztuki polskiej w kraju i za granicą.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA:

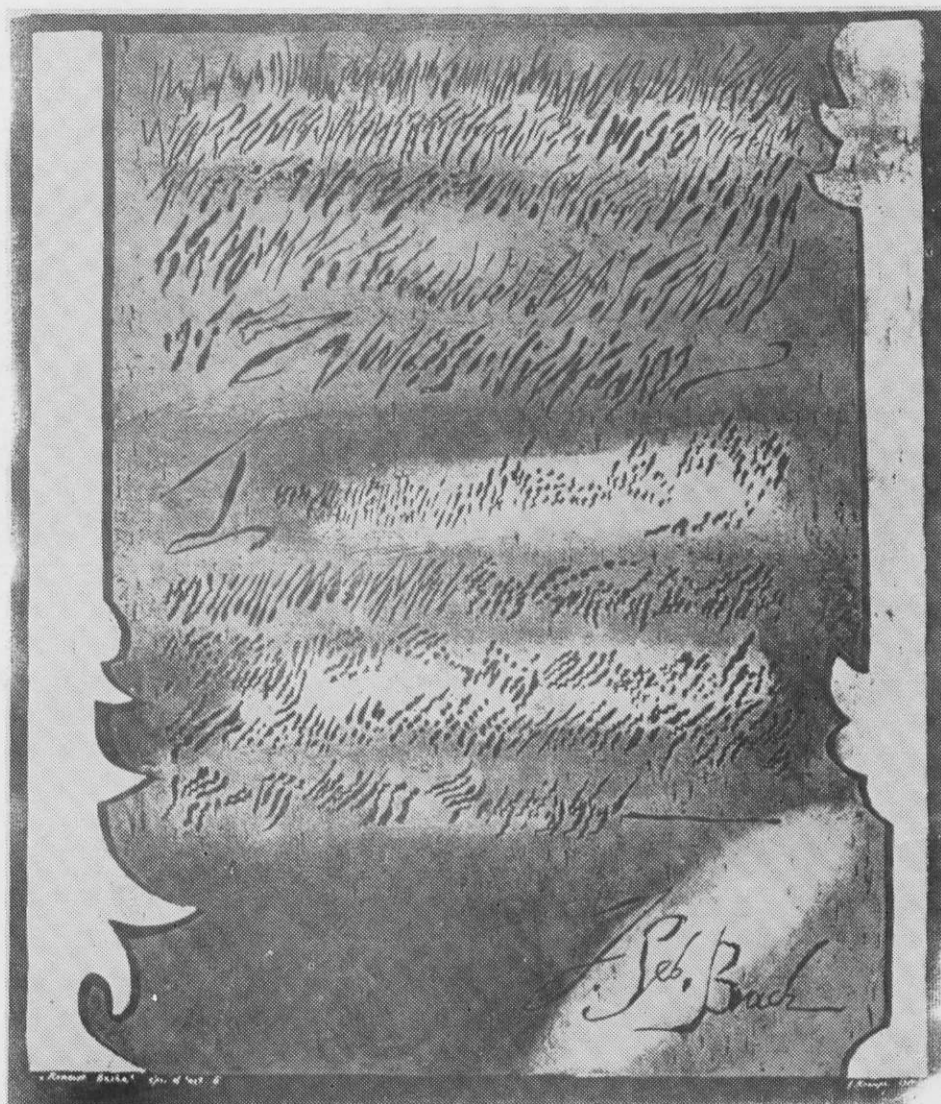
- 1951 III nagroda za malarstwo – II Ogólnopolska Wystawa Plastyki, Warszawa
- 1962 Wyróżnienie za malarstwo – I Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego, Szczecin
- 1964 Wyróżnienie za grafikę – III Ogólnopolskie Biennale Grafiki, Kraków
- 1968 Nagroda Specjalna – II Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1970 Nagroda Publiczności – III Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
- 1972 Nagroda II stopnia Ministerstwa Kultury i Sztuki
- 1975 I Nagroda „temat muzyczny w grafice”, Kraków
- 1978 I Nagroda – VIII Ogólnopolska Wystawa Grafiki, Warszawa
- 1981 Medal – IX Premio Internazionale di Grafica del Pomero Milano

PRACE W ZBIORACH:

Warszawa – Muzeum Narodowe, Biblioteka Narodowa, Gabinet Rycin UW
Kraków – Muzeum Narodowe, Muzeum Historyczne, Biblioteka Jagiellońska, Zbiory PMRN
Łódź – Muzeum Sztuki, Centralne Muzeum Włókiennictwa
Poznań – Muzeum Narodowe
Wrocław – Muzeum Narodowe
Szczecin – Muzeum Narodowe
Bytom – Muzeum Górnośląskie
Kielce – Muzeum Narodowe
Radom – Muzeum Okręgowe
Rzeszów – Galeria Sztuki Współczesnej
Muzea w Chorzowie, Częstochowie, Gdańsku, Olsztynie, Elblągu, Bydgoszczy, Chełmie, Białymstoku, Słupsku
Londyn – Państwowe Zbiory Arts Council
Praga – Muzeum Narodowe
Kolekcje prywatne w kraju i za granicą.
Dokumentacja twórczości znajduje się w Archiwum Biennale w Wenecji, w Centrum Sztuki Współczesnej w Barcelonie oraz w Międzynarodowym Archiwum Poezji Konkretnej w Oxfordzie.

Zapis muzyczny, który pojawił się w mojej twórczości około 1958 roku, jest spontaniczną notacją doznań dźwiękowych, które przemienione na gesty pozostawiają ślady graficzne — kolor towarzyszący jest intuicyjnym wyznacznikiem zmiennych zespołów brzmień, a powstające tonacje barwne uzależnione są od natężenia dźwięków i rodzaju instrumentów. Rezultatem takiej notacji jest pewien układ złożony z kolorowych znaków — analizując go, można wnioskować o budowie utworu muzycznego, jego podziałach, kontrastach, strukturze przestrzennej — ale nie jest to zapis zobiektywizowany i nie o to mi chodzi — wyrażając gestem muzykę, śledząc zmienne fale jej barw, zbliżam się do świata gdzie wszystko jest już tylko ruchem, gdzie znikają formy a rodzą się dźwięki — taki zapis jest tylko śladem, nie tożsamością — jest pismem, które wyraża stany psyche objętej muzyką.

JANINA KRAUPE

Koncert J. Seb. Bacha

fot. Aleksander Nowak

SPIS PRAC:

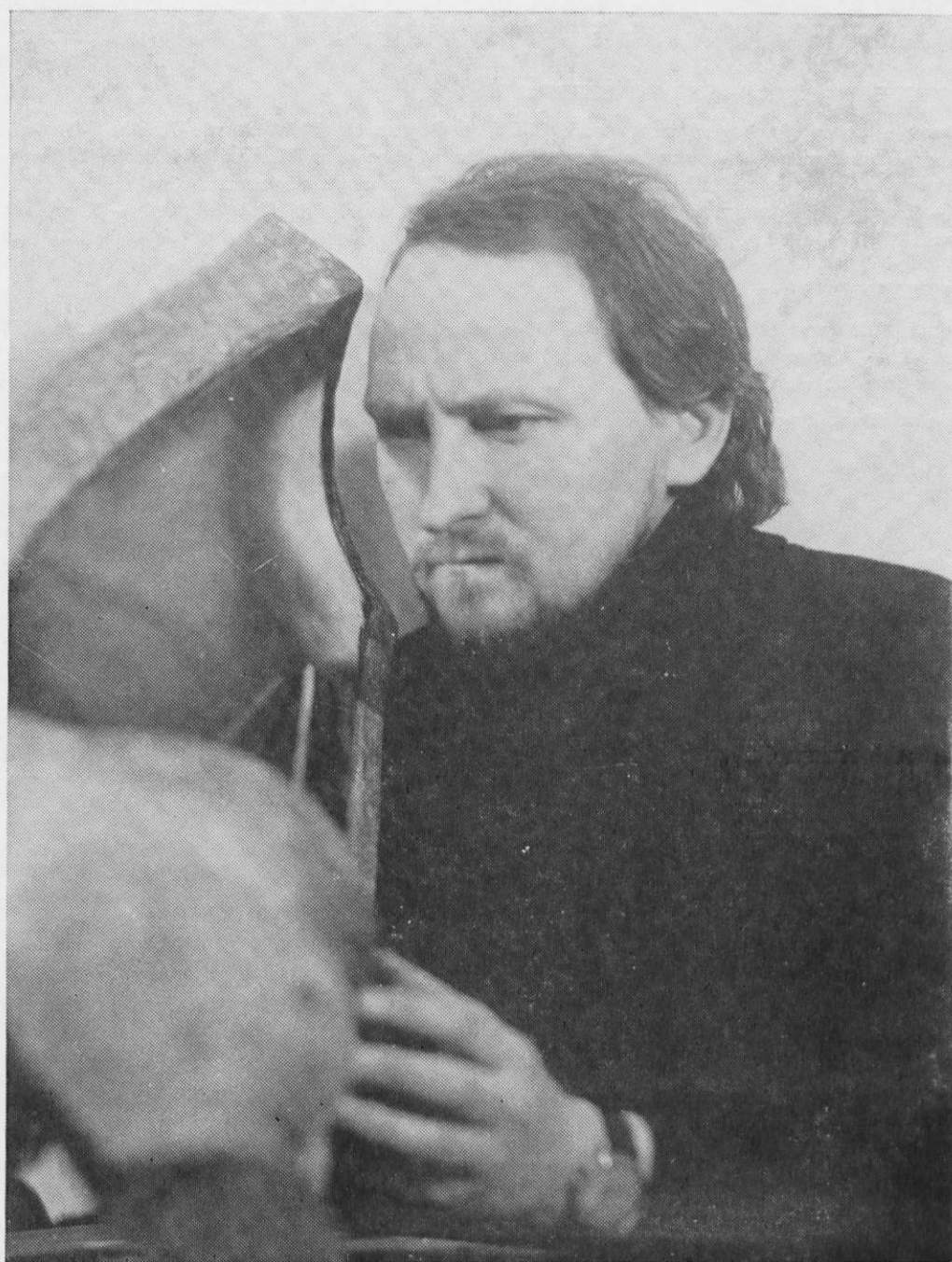
Linoryty barwne:

1. Tristan i Izolda	1965	45x62
2. De natura sonoris II	1980	55x44
3. Wymiary czasu i ciszy	1980	55x45
4. Koncert Bacha	1980	55x47
5. Canticum canticorum	1981	67x48
6. Kwartet Bujarskiego	1982	63x44
7. Fuga J. Seb. Bacha	1982	63x46

Akwarele:

1. Motyw polski	1981	65x48
2. Lingua degli Angeli	1981	63x49
3. Trójbarwny zapis	1981	64x47
4. Biały marsz	1982	64x47

WOJCIECH FIREK
ul. Wlotowa 6/64
30-668 Kraków

Urodzony w 1944 roku.

Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie. Dyplom na Wydziale Rzeźby w 1971 roku, udział w wielu wystawach i konkursach okręgowych, ogólnopolskich, a także zagranicznych.

WYSTAWY W KRAJU:

Kraków 1971, Wrocław 1972, Kraków 1972, 1973, 1974, Warszawa 1974, Kraków 1975, 1976, Oświęcim 1975, Rzeszów 1975, Poznań 1977, Kraków 1977, 1978, 1979

Zaproszenie do udziału w międzynarodowej wystawie XVI Kongres FIDEM – Kraków 1975, Udział w koncercie z zespołem MWZ w programie „THEATRE PIECE” – John Cage – Krosno 1978, w wystawie Spotkania Krakowskie-79 – Kolor, forma, metafora – Kraków 1979, w wystawie Związki i antynomie współczesnej rzeźby krakowskiej – Kraków 1981, w wystawie Chrystus w życiu człowieka – Warszawa 1983.

WYSTAWY INDYWIDUALNE:

Wystawa rzeźby – BWA w Myślenicach 1978, Ekspozycja rzeźby w połączeniu z koncertem jazzowym – Kraków 1980, Wystawa rzeźby – Mały Salon ZPAP – Sosnowiec 1981.

WYSTAWY ZA GRANICĄ:

Bułgaria 1977, Czechosłowacja 1978, Szwecja 1978, USA 1978, RFN 1979, Włochy 1983.

NAGRODY W WYSTAWACH I KONKURSACH:

Nagroda – medal i stypendium twórcze MKiS w Ogólnopolskiej Wystawie Rzeźby Młodych – Kraków 1971, II nagroda w Ogólnopolskim konkursie na Pomnik Odrodzenia w Elblągu 1973 (zespół), II nagroda w wystawie 30 lat po zwycięstwie nad faszyzmem – Oświęcim 1975, nagroda równorzędna w konkursie na Rzeźbę Plenerową – Kraków 1975, nagroda regulaminowa „Rzeźba Roku Polski Południowej” – Kraków 1976, nagroda II stopnia MKiS – 1981.

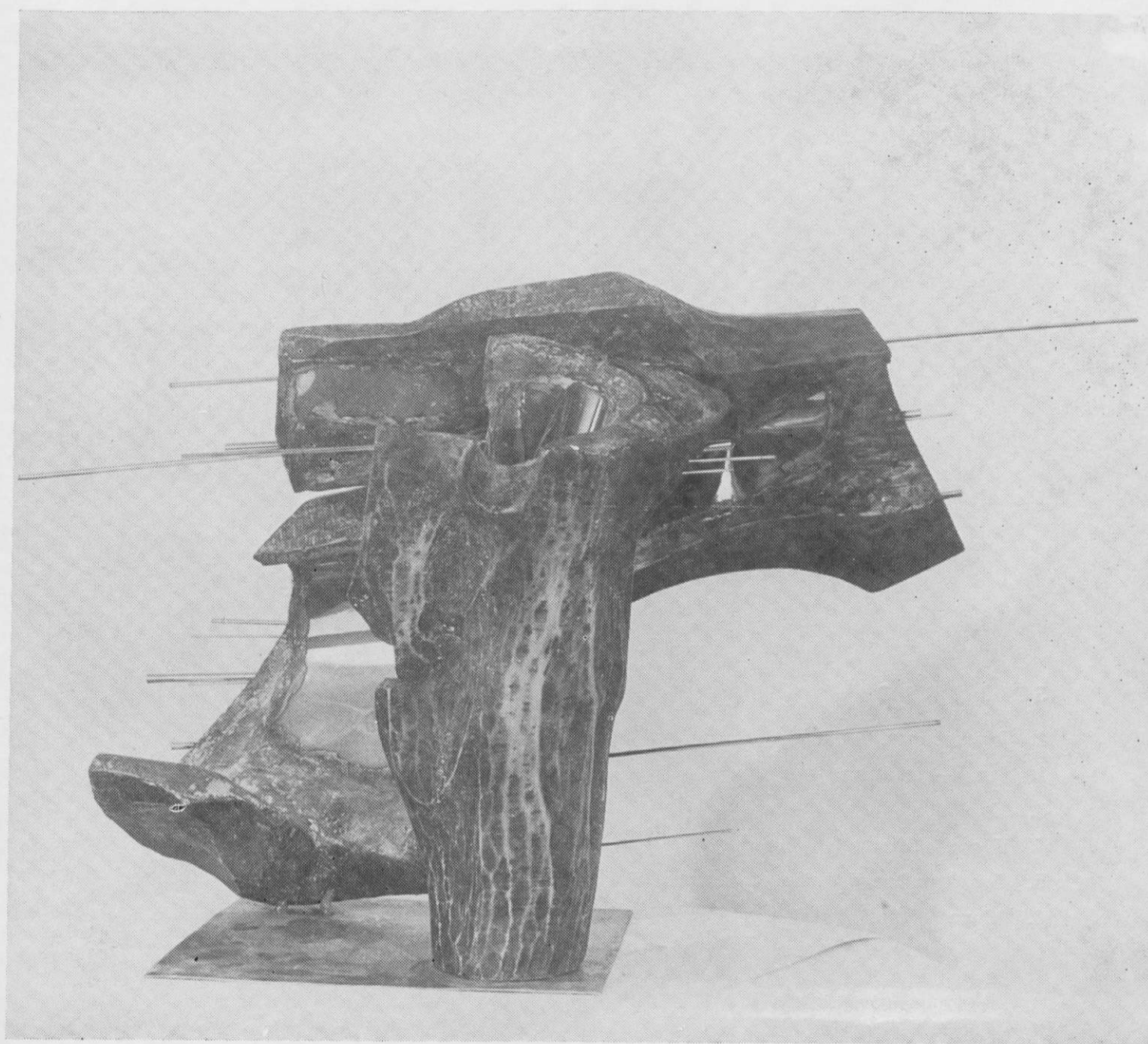
REALIZACJE:

Pomnik Wdzięczności w Sanoku – 1977 (zespół), Rzeźbiarskie Formy Zabawowe organizujące ciąg pleszy w osiedlu – Tychy 1979 (zespół), Pomnik Pamięci Poległych w katastrofie górników kopalni SILESIA w Czechowicach-Dziedzicach 1981 (zespół).

Prace w zbiorach prywatnych i muzealnych.

Temat muzyczny jest pewnym wycinkiem w mojej twórczości, lecz stanowi podstawowy nurt moich zainteresowań. W rzeźbach tych staram się głównie oddać idee muzyki, ograniczając się do jazzu. Rodzaj tej muzyki jest mi szczególnie bliski przez swą siłę wyrazu i przekazu, możliwość improwizacji, spontaniczność i ekspresję. To iż sam uprawiam muzykę, głównie komponując i aranżując, inspiracja z której korzystam wydaje mi się być najbliższa i naturalna. Widząc wiele związków i przeciwieństw między muzyką a rzeźbą świadomie stosuję przeciwne materiały jak drewno i metal, komponując je w jedną całość z zachowaniem czytelności elementów składowych. Kontrastowość faktury i koloru drewna z połyskliwością metalu oraz wciąganie wolnych przestrzeni w obręb kompozycji powoduje dematerializację formy, co w pewnym stopniu zbliża ją do niematerialnej w swej istocie muzyki. Operowanie kilkoma materiałami w tworzeniu jednorodnych kompozycji ma dużą zbieżność ze zjawiskiem kontrapunktu występującego w muzyce. W cyklach zatytułowanych „Duet” pojawia się motyw operujący dwoma formami bazującymi na kontraście, ale będącymi nierozzerwalną całością. Powstały w ten sposób dwudźwięk układa się już w harmonię, którą symbolizują kształty ludzkiego ciała, bądź inne formy biologiczne występujące w przyrodzie. Jest to nawiązanie do harmonii istniejącej w muzyce, która również czerpie swoje inspiracje z naturalnego porządku przyrody. Największym problemem w moich poszukiwaniach jest stworzenie takiego dzieła, które w połączeniu tych dwu dyscyplin dałoby całościowy obraz tej idei.

WOJCIECH FIREK

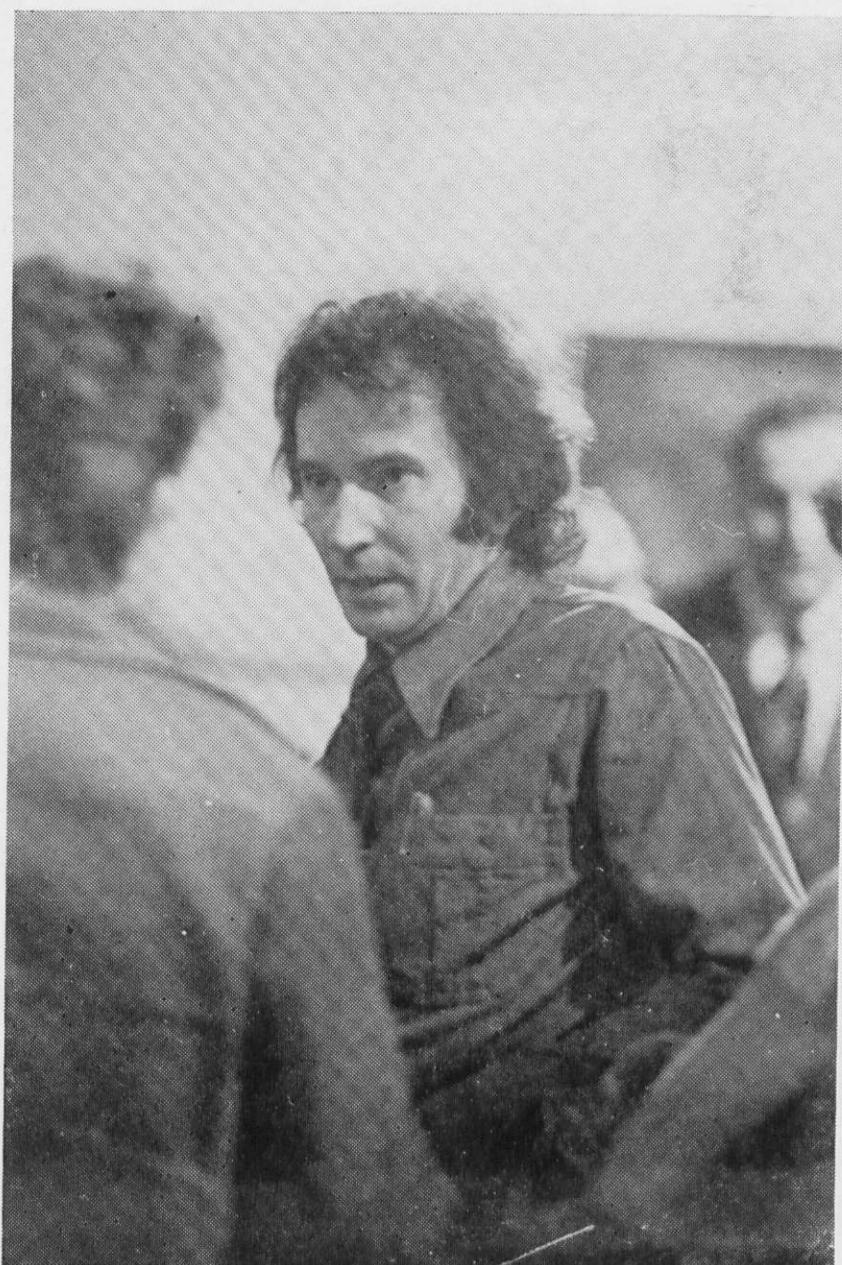

Jazzmanowi

SPIS PRAC

1. Jazzmanowi
2. Jazz — trofeum
3. Zapis
4. Z cyklu Duety Dysonans
5. Z cyklu Duety Konsonans
6. Muza

ANDRZEJ POLLO
ul. Lelewela 6/5
30-108 Kraków

fot. Grzegorz Pollo

Urodzony 22.V.1939 r. w Krakowie. Malarz, rzeźbiarz, grafik, krytyk sztuki. Studia UJ Kraków, dyplom 1961 r
Członek ZPAP.

WYSTAWY INDYWIDUALNE KRAJOWE I ZAGRANICZNE W OSTATNICH LATACH:

- 1979 Galeria Kramy Dominikańskie, Kraków
- 1979 Muzeum w Chrzanowie
- 1980 Biuro Wystaw Artystycznych, Kielce
- 1980 Galeria „Epizod” Szkoła Muzyczna im. M. Karłowicza, Kraków
- 1981 ART, Kraków
- 1981 Gallerie Konstnarscentrum, Malmo – Szwecja
- 1981 Galerie Dorothea Van der Koelen, Mainz – RFN
- 1982 Akademia im. Fridtjofa Nansena, Ingelheim – RFN
- 1982 3e Hommage à Karłowicz – Pokaz zamknięty w pracowni artysty, Kraków
- 1982 Akademia im. Fridtjofa Nansena, Ingelheim – RFN (ponownie)
- 1982 4e Hommage à Karłowicz – Kaplica Wazów, Wawel (odwołana)
- 1983 Galerie Tolerance, Hamburg – RFN

UDZIAŁ W WAŻNIEJSZYCH WYSTAWACH ZBIORÓWYCH W OSTATNICH LATACH:

- 1978 6 wystawa Grupy Nowa Huta, Muzeum w Altenburgu – DDR
- 1979 Wystawa artystów środowiska nowohuckiego – Kuźnica, Kraków
- 1980 Magiczny realizm w sztuce polskiej, Madryt – Barcelona
- 1980 Wystawa medalierstwa krakowskiego, Londyn
- 1980 7 jubileuszowa wystawa Grupy Nowa Huta, Kraków
- 1980 „Krakauer Künstler, Darmstadt – RFN
- 1981 V Biennale Dantejskie, Ravenna – Italia
- 1981 Związki i antynomie współczesnej rzeźby krakowskiej, Kraków (2 ekspozycje)
- 1981 „Polski grafik”, Konsthalle w Treleborg – Szwecja
- 1982 Malarze wschodniej Europy, Rhoede – RFN
- 1982 6 malarzy i grafików krakowskich, Darmstadt – RFN
- 1982 Petit Musée du Bizarre, Lavilledieu – Francja
- 1982 Chateau à Aubenas, Francja
- 1982 Atelier B. Bredow, Darmstadt – RFN
- 1982 Art and Music, Basel – RFN
- 1983 „Rzeźba Roku” Biuro Wystaw Artystycznych, Kraków

Kilka wyróżnień i nagród artystycznych m.in. na wystawie medalierstwa w Londynie. Nagrody Wydziału Kultury w Krakowie i Nowej Hucie, Nagroda Ministerstwa Kultury, Medal za zasługi dla ZPAP.

Prace w zbiorach muzealnych, galeryjnych i prywatnych w kraju oraz Italii, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, RFN Szwecji, Francji.

Cykl Hommage à Mieczysław Karłowicz – Stanisław i Anna Oświęcimowie

34092253914

III

Amor infelice
 Claissimo bellissimo mio
 dei come l'aria senza la mia amore
 Amore mio unico! 600
 Bello 11

2 3 4 5 6 7 8 9

23 88 9

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Amor infelice 606 14 14

Wariace Maryeue 3409/145. 14 14

Źródła mojej pracy artystycznej tkwią w zainteresowaniach teoretycznych zwłaszcza problemami „języka sztuki”. Nie taję że ważną inspiracją w tym zakresie były sugestie Noama Chomsky’ego podjęte na marginesie jego generatywnych gramatyk transformacyjnych a dalej badania antropologów kultury zorientowanych strukturalnie wreszcie nieszablonowe rozwinięcia jakościowej teorii informacji Mariana Mazura. Studium teoretyczne jakie tu usiłowałem podjąć, przyniosło istotne dla mojej praktyki artystycznej przekonania:

1. Sztuka jest sobie właściwym, oryginalnym i indywidualnym w pochodzeniu rodzajem komunikowania. Jej specyficzna różnica w stosunku do wszystkich innych sposobów komunikowania polega na tym, iż odwołując się do pełnoprzestrzennych uzdolnień percepcyjnych człowieka jest komunikowaniem całkowicie uniwersalnym. Jako taka jest i powszechna i całkowicie nieweryfikowana.

2. Jak każde komunikowanie sztuka tworzy specyficzne struktury „językowe”, te zaś w odróżnieniu od innych języków naturalnych i sztucznych używanych przez człowieka są trwale dynamiczne: przekształcalne. Jest to więc jedyny „język”, który z natury rzeczy posiada całkowicie otwarty, praktycznie nieskończony zbiór podstawowych elementów; przez co także i pełnych komunikatów (dzieł czy zdarzeń sztuki). Jako taka jest sztuka bytem całkowicie realnym (konkretnym) i idealnym zarazem.

3. Zdolność posługiwania się nieskończonym językiem sztuki a więc twórczości artystycznej jest genetyczną właściwością człowieka, podobnie jak zdolność twórczego traktowania innych systemów językowych. To że nie wszyscy jesteśmy „artystami” wynika ze skutecznych mechanizmów tłumienia zawartych w systemach społecznych edukacyjnych etc. wreszcie z wszechwładzy linearnych systemów językowych naszej cywilizacji, słusznie przez Marschalla Mc. Luhana nazwanej „galaktyką Gutenberga”. Jednak owe genetycznie zakodowane w człowieku właściwości kumulują się w sztuce samej a także realizują w jej czynnym i współkonstytuującym odbiorze. Sztuka przywraca więc właściwe człowiekowi uzdolnienia i uprawnienia do pełnoprzestrzennej percepcji świata.

Naturalnym rezultatem tych przekonań stało się moje zainteresowanie swoistymi związkami w jakie mogą wchodzić rozmaite systemy językowe (czy lepiej ich notacje), pomiędzy sobą i owym uniwersalnym „językiem” sztuki. Stąd w moich obrazach pojawiają się teksty muzyczne ich indywidualne interpretacje w zapisach koloru, formy, przetworzeniach komputerowych itp., wszystko to zmiksowane z tekstami literackimi, poezją, notatami czy głosami czynionymi na marginesie mojej pracy; wreszcie znakami astrologicznymi inskrypcjami szoterycznymi, liczbowymi etc. etc. Istnienie zapisów muzycznych w moich obrazach, głównie w postaci przetworzonych autografów lub wydruków partytur, jest więc rezultatem generalnego założenia. Decyzja jednak uczynienia z nich motywów przewodnich w sensie treściowym i technologicznym wynika z moich wieloletnich i dość bliskich związków z muzyką. Tak więc kanwą moich aktualnych prac są dzieła M. Karłowicza, wśród których jest i ulubiony mój poemat symfoniczny „Stanisław i Anna Oświęcimowie” a dalej muzyka Szymanowskiego, Bairda, Lutosławskiego, Pendereckiego, notacje muzyczne moich przyjaciół a także mojej matki. W trakcie swojej pracy przekonałem się jak wielowartościowość bytu muzyki inspiruje do podejmowania coraz to nowych prób obrazowania, poszukiwania owych złożonych związków pomiędzy rozmaitymi notacjami, ile możliwości niesie dla naszej pracy.

ANDRZEJ POLLO

Wystawa zorganizowana z okazji Dni Krakowa 1983
komisarz wystawy mgr Aldona Sołtysówna

czerwiec 1983

